

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-08-03/2013

P/13/018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/018 – Przygotowanie wybranych gmin do wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Beata Pawłowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr 87218 z dnia 27 czerwca 2013 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka, w której przeprowadzono kontrolę	Urząd Gminy Jasionówka, 19-122 Jasionówka, ul. Rynek 19 (zwany w dalszej treści „Urzędem”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Kochański, Wójt Gminy Jasionówka (zwany w dalszej treści „Wójtem”) [Dowód: akta kontroli str. 3]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ przygotowanie Gminy Jasionówka (zwanej w dalszej treści „Gminą”) do wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.²

Pozytywna ocena wynika w szczególności z prawidłowego przygotowania pod względem organizacyjnym i formalnoprawnym Urzędu do wdrożenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, rzetelnego przeprowadzenia kampanii informacyjnej wśród mieszkańców Gminy na temat ich praw i obowiązków dotyczących gospodarowania odpadami oraz zastosowania trybu przetargu nieograniczonego w celu wyłonienia podmiotu odbierającego odpady od właścicieli nieruchomości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy, związana z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w tym wywiązywanie się z obowiązku przeprowadzenia kampanii informacyjnej na temat praw i obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie organizacji odbierania odpadów

Opis stanu faktycznego

1.1. Urząd był właściwie przygotowany pod względem organizacyjnym do wdrożenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Prowadzenie spraw z zakresu gospodarki odpadami, należało do zadań Referatu ds. inwestycji, gospodarki komunalnej oraz spraw społecznych³, którego kierownikiem był Sekretarz Gminy (zwany w dalszej treści „Sekretarzem”). Bezpośrednio ww. zagadnieniami zajmował się jeden pracownik Referatu (inspektor ds. nieruchomości, ochrony środowiska i zamówień publicznych Józef Młodzianowski), któremu zadanie to było przypisane w indywidualnym zakresie czynności⁴.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.

³ Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu, wprowadzonym zarządzeniem Nr 6/11 Wójta Gminy Jasionówka z 7 marca 2011 r.

⁴ Zgodnie z zakresem czynności, uprawnień i odpowiedzialności ustalonym 5 stycznia 2009 r., inspektorowi J. Młodzianowskiemu przypisano m.in. prowadzenie spraw w zakresie postępowania z odpadami oraz podejmowanie działań zmierzających do utrzymania porządku i czystości na terenie Gminy.

Pracownik ten oraz Sekretarz uczestniczyli w szkoleniach dotyczących nowego systemu gospodarowania odpadami.⁵ [Dowód: akta kontroli str. 9-50]

1.2. Gmina rzetelnie realizowała działania informacyjne i edukacyjne w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 8 i 9 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁶:

- w lutym 2013 roku zorganizowane zostały spotkania informacyjne z mieszkańcami wszystkich sołectw Gminy, na których omawiane były nowe zasady gospodarki odpadami, w tym w zakresie selektywnej zbiórki odpadów,
- na stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń Urzędu udostępniano informacje związane z gospodarką odpadami, w tym określone w art. 3 ust.2 pkt 9 lit. a-e u.c.p.g.,
- rozdawano ulotki informujące o sposobie segregowania odpadów.

[Dowód: akta kontroli str. 4-8, 52-68, 78-79]

Informacje określone w art. 3 ust. 2 pkt 9 lit. c-e u.c.p.g., tj. o: 1) osiągniętych przez Gminę w 2012 r. poziomie recyklingu (9,96%) i poziomie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania (4,95%), 2) godzinach otwarcia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów („PSZOK”) oraz danych firmy prowadzącej ten punkt, 3) zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektronicznych pochodzący z gospodarstw domowych, zostały podane do publicznej wiadomości w drugiej połowie lipca 2013 roku (w trakcie kontroli). Sekretarz A. Kloza, odpowiedzialny za działania informacyjne Gminy wyjaśnił, że niezamieszczenie ww. informacji do końca I półrocza 2013 r. wynikało z faktu: 1) wniesienia przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego uwag do sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2012 rok, 2) prowadzenia jeszcze w początkowych dniach lipca negocjacji harmonogramu działania PSZOK (na których miał być m.in. zbierany zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny). Dane zostały opublikowane niezwłocznie po zakończeniu uzgodnień. [Dowód: akta kontroli str. 4-8, 61-67, 78-79, 239-242]

1.3. Stosownie do art. 3 ust. 2 pkt 6 u.c.p.g. na terenie Gminy utworzono PSZOK. Z ogłoszonego harmonogramem funkcjonowania Punktu wynika, że ma być on czynny w każdą sobotę przez 6 godzin, począwszy od 3 sierpnia 2013 r. i mieszkańcy będą mogli do niego dostarczyć wszystkie frakcje odpadów zbieranych selektywnie.

[Dowód: akta kontroli str. 69-81]

1.4. Z wyjaśnień inspektora J. Młodzianowskiego oraz Sekretarza A. Kłozy wynika, że w Urzędzie analizowano stan gospodarki odpadami komunalnymi w zakresie określonym w art. 3 ust. 2 pkt 10 u.c.p.g., m.in.:

- w związku z brakiem składowiska odpadów na terenie Gminy, podejmowano próby pozyskania inwestora i budowy sortowni odpadów,
- stwierdzono potrzebę utworzenia PSZOK; rozważano różne lokalizacje, zakres prac z tym związanych oraz niezbędne do poniesienia koszty,
- przeprowadzono rozeznanie wśród mieszkańców w zakresie ponoszonych przez nich kosztów odbioru odpadów,
- gromadzono i analizowano dokumenty dotyczące właścicieli, którzy nie zawarli umów, o których mowa w art. 6 ust. 1 u.c.p.g.,
- na podstawie dokumentów przekazywanych przez firmy wywozowe, analizowano dane o ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy z podziałem na frakcje,
- na bieżąco pozyskiwano z Urzędu Stanu Cywilnego dane o liczbie ludności.

⁵ Inspektor J. Młodzianowski uczestniczył w szkoleniu „Sprawozdawczość z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi” zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, natomiast Sekretarz w szkoleniu „Tworzenie systemu gospodarowania odpadami – problemy praktyczne”, zorganizowanym w ramach Forum Sekretarzy Województwa Podlaskiego.

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm. Ustawa zwana w dalszej treści „u.c.p.g.”.

Z przeprowadzanych analiz stanu gospodarki nie sporządzono odrębnego dokumentu. Sekretarz A. Kloza wyjaśnił, że: „nie ma takiego wymogu w art.3 ust. 2 pkt 10 u.c.p.g. oraz nie stwierdzono takiej potrzeby”. Sekretarz wyjaśnił także, że analizy nie były zbiorczo przedstawiane radnym, natomiast: „wyniki częściowe ww. analiz oraz wnioski pojawiały się w naradach prowadzonych przez Wójta z pracownikami Urzędu oraz podczas spotkań z radnymi i mieszkańcami. Ponadto były pomocne w trakcie opracowania założeń nowego systemu gospodarki odpadami.” Zgromadzone dane wykorzystano m.in. przy kalkulacji wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przy sporządzaniu dokumentacji przetargowej na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz do sporządzenia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami, o którym mowa w art. 9q ust. 1 u.c.p.g.

[Dowód: akta kontroli str. 81-89, 236-238]

Przed ustaleniem przez Radę Gminy stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi analizowano wysokość dotychczas ponoszonych przez właścicieli nieruchomości opłat na rzecz odbiorców odpadów. Wnioski z tych analiz oraz inne czynniki jakie brano pod uwagę przy ustalaniu stawek opłat obowiązujących od 1 lipca 2013 r. omówiono w pkt. 2.1. wystąpienia pokontrolnego.

[Dowód: akta kontroli str. 89]

1.5. Systemem odbioru odpadów komunalnych objęto właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy, natomiast nie objęto nim właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne⁷. Sekretarz Gminy wyjaśnił: „Z uwagi na to, że omawiany system jest dla Gminy nowością o znacznym stopniu skomplikowania, postanowiono w pierwszej kolejności skupić się na zadaniach obowiązkowych, tj. w tym wypadku na objęciu systemem nieruchomości zamieszkałych.”

[Dowód: akta kontroli str. 99-100, 232-233]

1.6. W czerwcu 2013 r. do Urzędu zakupiono program informatyczny pn. FISKUS⁸ wspomagający zarządzanie nowym systemem gospodarowania odpadami. Służy on do prowadzenia ewidencji i księgowości gospodarki odpadami komunalnymi na podstawie złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Jak poinformowała podinspektor ds. wymiaru podatków i opłat lokalnych J. Frąckiel⁹ Urząd w trakcie kontroli był na etapie wdrażania ww. programu i nie były jeszcze znane wszystkie jego funkcje. Do 5 lipca 2013 r. w programie FISKUS zarejestrowano wszystkie złożone do Urzędu deklaracje oraz naliczono wymiar opłat za gospodarowanie odpadami.

[Dowód: akta kontroli str. 90-93]

Z informacji dostawcy FISKUSA wynika, że program ten umożliwia wprowadzanie danych ze sprawozdań składanych przez firmy odbierające odpady oraz sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Funkcja ta nie była wykorzystywana w Urzędzie. Sekretarz A. Kloza wyjaśnił, że dotychczasowy sposób gromadzenia i przetwarzania danych (w formie papierowej) niezbędnych do sporządzenia wymaganych sprawozdań jest na chwilę obecną wystarczający. Dodał: „Gmina Jasionówka jest gminą wiejską, liczy niespełna 3 tys. mieszkańców, odbiorem odpadów komunalnych zajmuje się jeden przedsiębiorca. W związku z powyższym ilość danych spływających do Gminy w tym zakresie jest stosunkowo niewielka. (...) Jeżeli jednak w przyszłości taka forma gromadzenia i przetwarzania ww. danych okaże się niewystarczająca, rozważona zostanie możliwość zakupu licencji na dodatkowe stanowisko do programu FISKUS”.

[Dowód: akta kontroli, str. 94-96]

⁷ Dotyczy to np. właścicieli budynków użyteczności publicznej, lokali handlowych, gastronomicznych, zakładów usługowych, cmentarzy itp.

⁸ Dostawcą programu jest Centrum Informatyki ZETO S.A. z Białegostoku. Licencja na dwa stanowiska kosztowała 246 zł brutto (opłacono w lipcu 2013 roku), a roczny koszt serwisowania ustalono na 1734 zł netto.

⁹ Jedną z dwóch pracownic, obsługujących program FISKUS.

1.7. W związku z wdrażaniem nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, Gmina w okresie objętym kontrolą wydatkowała 25.930 zł¹⁰, w tym:

- 16.120 zł w 2012 roku – na wynagrodzenie pracownika (10.620 zł) oraz na przygotowanie PSZOK (5.500 zł),
- 9.810 zł w I połowie 2013 r. – na wynagrodzenia pracownika (5.310 zł), działania informacyjne i edukacyjne (800 zł), przygotowanie PSZOK (1.900 zł) oraz zakup kserokopiarki na potrzeby funkcjonowania systemu (1.800 zł).

[Dowód: akta kontroli, str. 101-102]

Uwagi dotyczące badanej działalności

W Urzędzie nie sporządzono na piśmie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 3 ust. 2 pkt 10 u.c.p.g. Zdaniem NIK udokumentowanie prowadzonych analiz (wraz z wnioskami) jest niezbędne do prawidłowej kontroli zarządczej omawianego obszaru. Brak śladu rewizyjnego utrudnia bowiem odtworzenie podjętych decyzji. Nie można też ocenić rzetelności przeprowadzonych analiz.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie podejmowane przez Pana Wójta działania w zakresie organizacji wprowadzenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Organizacja odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym uchwalanie prawa lokalnego dotyczącego organizacji gospodarowania odpadami

Opis stanu faktycznego

2.1. Stosownie do art. 4 ust. 1 i 3 u.c.p.g. Rada Gminy, po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach, uchwaliła 7 grudnia 2012 r. regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który został dostosowany do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami¹¹. W związku z uwagami organu nadzoru¹², regulamin zmieniono i ponownie uchwalono 21 stycznia 2013 r.¹³ Określono w nim zasady utrzymania czystości i porządku w Gminie, dotyczące wszystkich zagadnień wskazanych w art. 4 ust. 2 u.c.p.g. [Dowód: akta kontroli str. 112-129]

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z 1 lipca 2011 r. o zmianie u.c.p.g z¹⁴, Rada Gminy podjęła uchwały, o których mowa w art. 6k ust. 1, art. 6l, art. 6n ust. 1 i art. 6r ust. 3 u.c.p.g. I tak uchwałami z 7 grudnia 2012 r. Rada Gminy:

1. Dokonała wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustaliła wysokość tej opłaty (7 zł miesięcznie od mieszkańca za selektywnie zbierane odpady i 11 zł w przypadku odpadów niesegregowanych). Nie przewidziano żadnych ulg. Zgodnie z art. 6k ust. 2 pkt 1-4 u.c.p.g, przy określaniu opłaty brano pod uwagę: liczbę mieszkańców, ilość wytwarzanych na terenie Gminy odpadów, koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami (odbioru i utylizacji odpadów, wynagrodzenia pracownika, zakupu i serwisowania programu informatycznego oraz utworzenia i utrzymania PSZOK) oraz przypadki, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie.

Z analiz Urzędu wynika, że większość rodzin w Gminie, przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami, posiadała pojemniki 120-litrowe i ponosiła opłatę w wysokości ok. 48 zł kwartalnie. Uchwalone stawki spowodowały więc obniżenie opłat dla tych gospodarstw domowych, w których mieszkają nie więcej niż dwie osoby i prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Wzrost opłat dotyczył gospodarstw o większej liczbie domowników. Sekretarz A. Kloza wyjaśnił: „Szacuje się, że wzrost opłat ponoszonych przez mieszkańców nastąpił z jednej strony z uwagi na większe koszty po stronie odbiorcy odpadów (odbiór większej ilości odpadów oraz konieczność

¹⁰ Są to dane szacunkowe, obejmujące m.in. część wynagrodzenia pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie spraw związanych z gospodarką odpadami, obliczoną proporcjonalnie do czasu jaki pracownik ten orientacyjnie (wg oświadczenia) poświęca na realizację ww. zadania.

¹¹ Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017 uchwalono 21 czerwca 2012 r.

¹² Uwagi zostały przekazane telefonicznie przez pracownika Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i dotyczyły głównie powielania w uchwalonym regulaminie zapisów ustawowych.

¹³ Uchwała weszła w życie 13 lutego 2013 r., tj. 14 dni po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

¹⁴ Dz. U. Nr 152, poz. 897 ze zm. Ustawa zwana w dalszej treści „ustawą o zmianie u.c.p.g.

transportu odpadów do określonych w uchwale sejmiku województwa instalacji) oraz koszty obsługi systemu ze strony samorządu. Z drugiej strony zaś dotychczas większość mieszkańców ponosiła opłaty za odbiór tylko części wytwarzanych przez siebie odpadów (pojemniki 120 l nawet dla rodzin 5-cio i więcej osobowych)."

Rada Gminy nie określiła stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności, o której mowa w art. 6k ust.1 pkt 2 u.c.p.g. Sekretarz A. Kloza wyjaśnił, że wynikało to z faktu nieobjęcia systemem odbioru odpadów komunalnych właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady.

2. Ustaliła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości (zwanej dalej „deklaracją”), który zawierał informacje i pouczenia określone w art. 6n ust. 1 pkt 1 u.c.p.g. Termin złożenia pierwszej deklaracji określono na 28 lutego 2013 r. i nie był on później wydłużany. Formularze deklaracji rozdawane były mieszkańcom na spotkaniach informacyjnych oraz były dostępne w siedzibie i na stronach internetowych Urzędu.

W związku z obowiązującą od 6 marca 2013 r. zmianą art. 6n u.c.p.g.¹⁵, Rada Gminy 26 czerwca 2013 r. podjęła nową uchwałę w sprawie ustalenia wzoru deklaracji, w której określono warunki i tryb składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Ustalono także wykaz dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji¹⁶. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym 2 lipca 2013 r. i weszła w życie 17 lipca 2013 r.

3. Określiła szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów. W uchwale ustalono ilość odpadów odbieranych od właścicieli nieruchomości (0,2 Mg rocznie od jednego mieszkańca), częstotliwość odbierania odpadów komunalnych¹⁷ oraz sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów.
4. Określiła termin (do 15 dnia miesiąca, w którym powstał obowiązek), częstotliwość (co miesiąc) i tryb uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (na rachunek bankowy Gminy).

Wszystkie ww. uchwały podjęte 7 grudnia 2012 r. weszły w życie w terminie wynikającym z art. 10 ust. 2 ustawy o zmianie u.c.p.g.

[Dowód: akta kontroli str. 89, 109-111, 114, 132-169]

Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁸ wszystkie wymienione uchwały Rady Gminy zostały przedłożone Wojewodzie Podlaskiemu w ciągu 7 dni od ich przyjęcia. Organ nadzoru nie wniósł żadnych uwag w zakresie ich zgodności z prawem powszechnie obowiązującym. Uchwały z 7 grudnia 2012 r. zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego 10 stycznia 2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 114]

Uchwały Rady Gminy w sprawie 1) wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty, 2) terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi 3) określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, nie zostały przekazane do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku („RIO”), jako organu właściwego – na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹⁹ – do rozpatrywania uchwał podejmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa. Sekretarz A. Kloza wyjaśnił, że treść projektów ww. uchwał „była konsultowana z RIO w Białymstoku, jako organem nadzoru w tej sprawie. Przed wystaniem tych uchwał Urząd Gminy otrzymał telefoniczną informację z PUW, dotyczącą uzgodnienia pomiędzy

¹⁵ Zmiana wprowadzona ustawą z 25 stycznia 2013 r. o zmianie u.c.p.g (Dz. U. z 2013 r., poz. 228).

¹⁶ M.in.: potwierdzenie zameldowania na terenie innej gminy, zamieszkania poza granicami kraju, tymczasowego zameldowanie ucznia w bursie lub internacie. Dokumenty miały być „składane w przypadku zaistnienia takiej konieczności”.

¹⁷ Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych uzależniono od frakcji odpadów oraz od rodzaju zamieszkałego budynku (w podziale na: jednorodzinny i wielorodzinny).

¹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 594.

¹⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1113.

organami nadzoru, iż wszystkie uchwały w sprawach dot. „nowego” systemu gospodarki odpadami należy wysłać do PUW jako organu nadzoru. Nie otrzymaliśmy innych uwag od żadnego z organów nadzoru w powyższej sprawie.”

W piśmie dołączonym do uchwał przedkładanych Wojewodzie Podlaskiemu Wójt każdorazowo informował jakie uchwały zostały przekazane do RIO.

[Dowód: akta kontroli str. 114, 170-171, 238-240, 247-248]

2.2. W Urzędzie prowadzono rejestr wpływających deklaracji. Dla każdego sołectwa założono odrębną teczkę do której wpinano deklaracje, zawierającą ich wykaz. Dodatkowo Sekretarz prowadził w arkuszu kalkulacyjnym Excel, pomocniczy rejestr, służący m.in. analizie danych zawartych w deklaracjach. Z ww. rejestrów wynikało, że do 30 czerwca 2013 r. deklaracje złożyło 635 z 663 (95,8%) właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w tym 441 (66,5%) z obowiązku wywiązało się w terminie określonym w uchwale Rady Gminy (do 28 lutego 2013 r.).

Pod koniec czerwca 2013 roku rozpoczęto rejestrację deklaracji w programie Fiskus (o którym napisano w pkt 1.7. wystąpienia). Sekretarz oraz osoby obsługujące program Fiskus uzgodnili dane o złożonych deklaracjach wg stanu na dzień 8 lipca 2013 r., z których wynikało że do Urzędu nie wpłynęły deklaracje dotyczące 21 nieruchomości zamieszkałych, w których zameldowanych było 56 mieszkańców.

[Dowód: akta kontroli str. 92, 100, 172-175]

2.3. Wójt, stosownie do art. 6o u.c.p.g., podjął działania celem określenia opłaty za gospodarowanie odpadami wobec właścicieli, którzy nie złożyli deklaracji. W czerwcu 2013 roku wszczętych zostało 66 postępowań w tej sprawie. Nie objęto jednak nimi 4 z 21 właścicieli nieruchomości uznawanych za zamieszkałe, którzy do 8 lipca 2013 r. nie złożyli deklaracji. Sekretarz A. Kloza wyjaśnił, że w przypadku trzech z nich „działania zostaną podjęte niezwłocznie po ustaleniu dokładnego stanu prawnego nieruchomości. Wcześniej nie wysłano stosownych pism, ponieważ był problem z określeniem, czy osoby tam zameldowane są ich właścicielami oraz czy przebywają pod ww. adresami, tym samym czy są to nieruchomości zamieszkałe.” Z wyjaśnień Sekretarza wynika też, że w przypadku czwartego z właścicieli doszło do pomyłki – uważano, że deklaracja została złożona, jednak po analizie okazało się, że złożona deklaracja dotyczy innego adresu, dlatego „niezwłocznie zostanie wszczęte postępowanie”.

[Dowód: akta kontroli str. 176-178, 236-238]

2.4. Z badania ankietowanego, przeprowadzonego na próbie 10 interesantów Urzędu wynika, że mieszkańcy Gminy zostali właściwie poinformowani o zmianie sposobu gospodarowania odpadami komunalnymi. Tylko jedna osoba podała, że informacja w tym zakresie była niewystarczająca, a dwie inne przyznały, że nie posiadają informacji o niektórych zagadnieniach (o sposobie kontrolowania przez Gminę wywiązywania się mieszkańców z obowiązków selekcjonowania odpadów komunalnych, o podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny z gospodarstw domowych). Wszyscy ankietowani byli zadowoleni z jakości obsługi w Urzędzie w zakresie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i nie wnosili żadnych uwag dotyczących wprowadzania tego systemu.

[Dowód: akta kontroli, str. 249-268]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Pana Wójta w zakresie organizacji odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz rzetelne przygotowanie projektów uchwał dotyczących organizacji gospodarowania odpadami.

Ocena częściowa

3. Wybór podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości

3.1. Stosownie do art. 6d ust. 1 u.c.p.g, Wójt zorganizował przetarg nieograniczony na usługę pn. „Kompleksowe odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie Gminy Jasionówka”, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁰.

[Dowód: akta kontroli str. 180-204]

Opis stanu faktycznego

²⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

3.2. Oferty złożyło trzech przedsiębiorców, z których wszyscy spełniali wymóg określony w art. 9c ust. 1 u.c.p.g, tj. byli wpisani do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych, prowadzonego w Urzędzie. Żadna oferta nie została odrzucona. Na wykonawcę usługi („Wykonawcę”) wybrano oferenta, który zaproponował najniższą cenę²¹. Nie wniesiono żadnego odwołania. [Dowód: akta kontroli str. 180-212]

3.3. Gmina 12 czerwca 2013 r. podpisała z Wykonawcą umowę na realizację usługi w okresie od 1 lipca 2013 r. do 30 czerwca 2014 r. W umowie tej zawarto postanowienia zabezpieczające interesy Gminy, przewidując kary m.in. za: a) opóźnienia w wykonaniu określonego w harmonogramie zakresu usług (500 zł za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia), b) zanieczyszczenie lub pozostawienie nie uporządkowanego miejsca gromadzenia odpadów (2000 zł za każdy stwierdzony przypadek), c) odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od Wykonawcy, lub za które odpowiedzialność ponosi Wykonawca (20% wartości brutto umowy). Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 6% ceny ofertowej. [Dowód: akta kontroli str. 180-181, 205-213]

3.4. Z wyjaśnień Wójta J. Kochańskiego wynika, że Gmina nie miała problemów ani trudności ze zorganizowaniem przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Wójt dodał jedynie, że: „następny przetarg może przynieść trochę zamieszania jak wygra inna firma i obecna będzie musiała zabrać pojemniki a nowa je dostarczyć”. [Dowód: akta kontroli str. 243-244]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie zastosowanie trybu przetargu w celu wyłonienia podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Ocena cząstkowa

4. Ewidencjonowanie skarg skierowanych do kierownika jednostki kontrolowanej w zakresie spraw dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie prowadzono rejestr skarg i wniosków, zgodnie z art. 254 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²², zawierający dane pozwalające na ustalenie przebiegu i terminów załatwiania spraw. W okresie objętym kontrolą nie dokonano w nim żadnych wpisów. Sekretarz A. Kloza, odpowiedzialny za prowadzenie ww. rejestru, oświadczył że w latach 2012-2013 (do końca czerwca) nie wpłynęły żadne skargi, ani wnioski. [Dowód: akta kontroli str. 220-225]

Prowadzono także rejestr interesantów przyjętych przez Wójta w sprawach skarg i wniosków, w którym odnotowywano problemy zgłaszane przez mieszkańców Gminy oraz sposób ich załatwienia. Żadna z 25 wizyt zarejestrowanych w okresie objętym kontrolą nie dotyczyła spraw związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

[Dowód: akta kontroli str. 226-231]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie organizację ewidencjonowania skarg i wniosków wpływających do Urzędu.

Ocena cząstkowa

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości NIK odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

²¹ Zgodnie z SIWZ jedyne kryterium wyboru wykonawcy zamówienia stanowiła cena.

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 267.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 2 sierpnia 2013 r.

Kontroler
Beata Pawłowska
Specjalista kontroli państwowej

.....

podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....

podpis